

κορίνθου, ἐντὸς τῶν βράχων τῆς Μάνης, τῆς Ἰνδίας καὶ τῶν Σπετσῶν.

Ἄλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν συμφορῶν τούτων καὶ τῶν δοκιμασιῶν αἰτινες ἐπέσκησαν κατὰ τὰ τρία ἐκεῖνα ἀπαίσια ἔτη, τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἀνδείχθη τῇ ἀληθείᾳ ἀξιάγαστον. Δὲν ἀγαπῶ τὰς ὑπερβολὰς αἰτινες εἶναι τὸ ψιμύθειον τῆς ἱστορίας· ἐπὶ τοσοῦτον ὅμως χρόνον συζήσας διανοία τε καὶ καρδίᾳ μετὰ τοῦ ἀρχαίου, τοῦ μέσου καὶ τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ, εἰμπαρῶ, νομίζω, νὰ εἶπω ὅτι, λόγῳ καρτερίας καὶ ἀφοσιώσεως, οὐδέποτε ὑπῆρξε λαμπρότερος ἢ κατὰ τὴν ἀποφράδα ταύτην ἐποχὴν. Ὅχι, οὐδέποτε, οὐδ' ἐπὶ τῶν πολυμνήτων ἐκείνων χρόνων, καθ' οὓς ἐπῆλθε κατ' αὐτοῦ ἡ δυσκαρίθμητος τοῦ Ξέρξου στρατιά. Ὁ θάνατος τοῦ Λεωνίδου, ἡ ἐθελουσία τῶν Ἀθηναίων, ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία ὑπῆρξαν βεβαίως ἔργα μεγάλα· ἀλλὰ ἡ κρίσις ἐκεῖνη δὲν διήρκεσεν εἰμὴ μῆνας τρεῖς, ἐνῶ κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπανάστασιν ἡ κρίσις, ἡ ὀλεθρία κρίσις, παρετάθη ἐπὶ τρία ὅλα ἔτη. Τρία φρούρια παρεδόθησαν· τὸ Παλαιόκαστρον (τὸ παλαιὸν Ναυαρίνον), τὸ Νεόκαστρον, ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν. Ἀπὸ τῶν μέσων τῆς μακρᾶς ταύτης ἀγωνίας, τινὲς ὑπέκυψαν· ἀλλὰ πάντες μὲν ἐπὶ ἡμιόλιον ἔτος, οἱ δὲ πλείονες, οἱ ἀσυγκρίτῳ πλείονες, μέχρι τέλους ἐνεκαρτέρησαν. Γυναῖκες, παῖδες καὶ πρεσβύται κατέφευγον εἰς τὰ βουνά, εἰς τὰ σπήλαια, εἰς τὰ τενάγη, ἐπεινῶν, ἐδίψων, ἐρρίγιον, ἔθνησκον, ἐξηνδραποδίζοντο, ὑφίσταντο τὰς ὀδυνηροτέρας τῶν δοκιμασιῶν, ἀλλὰ δὲν ὑπετάσσοντο, δὲν παρεδίδοντο· καὶ διήγαγον τὸν βίον τοῦτον ἐπὶ τρία ὀλόκληρα ἔτη. Οἱ μαχηταὶ ἀπῆρχοντο ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἀπέλιπιδες· ἀπέθνησκον, ἤχμαλωτεύοντο, ἐσώζοντο ὅπως ἠδύναντο, ἀλλὰ δὲν παρέδιδον τὰ ὅπλα.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα.

[Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνίγμια· ἴδι σελ. 289.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

Ἄποψις τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου ἐν ἡμέρᾳ πολιτικῆς ὀμηγύρεως.

Ἦτο ἑβδόμη ὥρα τῆς πρωίας, ὅτε ὁ Φιλίας Φόγ, ἡ κ. Ἄουδὰ καὶ ὁ Πονηρίδης ἐπάτησαν τὸ ἀμερικανικὸν ἔδαφος, — ἂν δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ οὕτω τὴν πλευστὴν προκυμαίαν ἐφ' ἧς ἀπέβησαν. Αἱ προκυμαῖαι αὗται, ἀναβαίνουσαι καὶ καταβαίνουσαι μετὰ τῆς πλημμύρας, εὐκολύνουσι τὴν φόρτωσιν καὶ τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν πλοίων. Εἰς αὐτὰς πλαγιδοτεθῶνται παντὸς μεγέθους σκάφη, ἀτμοκίνητα πάσης ἐθνικότητος, καὶ αἱ πολυώροφοι ἐκεῖναι πλωταὶ οἰκίαι, αἱ διαπλεύουσαι τὸν Σακραμέντον καὶ τὰ παραποτάμιά του. Ἐπ' αὐτῶν δ' ἐπίσης στοιβάζονται τὰ προϊόντα ἐμπορίου ἐκτεινομένου μέχρι Μεξι-

κοῦ, Περούβιας, Χιλῆς, Βρασιλίας, Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ πασῶν τῶν νήσων τοῦ Εἰρηνικοῦ.

Ὁ Πονηρίδης, χαίρων μεγάλως, ὅτι ἔφθανε τέλος εἰς τὴν ἀμερικανικὴν γῆν, ἐνόμισε καλὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόβασίν του διὰ κινδυνώδους ἄλματος ἐκ τῶν μάλλον διακεκριμένων. Πασῶν ὅμως ἐπὶ τῆς προκυμαίας, ἧς τὸ ξύλινον ἔδαφος ἦτο σεσηπός, ὀλίγου δεῖν τὸ διεπέρα. Καταθορυβηθεὶς ἐκ τοῦ παραδόξου ἐκείνου τρόπου, καθ' ὃν ἐπάτει τὸν νέον κόσμον, ὁ χρηστός νέος ἔβαλε κραυγὴν, ἧτις ἔτρεψεν εἰς αἰφνίδιον πτῆσιν πλῆθος φαλακροκοράκων καὶ πελεκάνων, συνήθων κατοίκων τῶν κινήτων ἐκείνων προκυμαίων.

Ὁ κ. Φόγ, ἄμ' ἀποβάς, ἠρώτησε τὴν ὥραν καθ' ἣν ἀνεχώρει ἡ πρώτη διὰ Νέαν Ἰόρκην ἀμαξοστοιχία. Ἐπειδὴ δὲ αὕτη ἀνεχώρει τὴν ἕκτην ὥραν τῆς ἐσπέρας, εἶχεν ὀλόκληρον ἡμέραν νὰ ἐξοδεύσῃ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Καλιφορνίας. Ἐμίσθωσε λοιπὸν ἀμαξάν, πρὸς τρία δολλάρια τὸν δρόμον, καὶ καθίσαντος τοῦ Πονηρίδου παρὰ τὸν ἀμαξήλατον, κατηυθύνθη μετὰ τῆς κ. Ἄουδὰ εἰς τὸ Διεθνὲς Ξενοδοχεῖον.

Ἐκ τῆς περιωπῆς αὐτοῦ ἐπεσκόπει ὁ Πονηρίδης τὴν μεγάλην ἀμερικανικὴν πόλιν: εὐρείας ὁδοῦς, οἰκίας χαμηλὰς καὶ εὐθυγράμμους, ἐκκλησίας καὶ τεμένη ῥυθμοῦ γοθτικοῦ ἀγγλοσαξωνικοῦ, νεώρια ἀπέραντα, ἀποθήκας ὁμοίας πρὸς ἀνάκτορα, τὰς μὲν ξυλίνας τὰς δὲ κεραμοκτίστους, καὶ διὰ τῶν ὁδῶν κινουμένας ἀμάξας πολυαριθμούς, λεωφορεῖα, ἀμάξια ἱποσιδηροδρομικά, καὶ ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων οὐ μόνον Ἀμερικανούς καὶ Εὐρωπαίους, ἀλλὰ καὶ Σίνας καὶ Ἰνδοὺς, καὶ πάντα τέλος τὰ στοιχεῖα πληθυσμοῦ διακοσίων χιλιάδων.

Τὸ θέαμα ἐξέπληξε μεγάλως τὸν Πονηρίδην. Ὁ Ἅγιος Φραγκίσκος ἦτο ἐτι δι' αὐτὸν ἡ πόλις τοῦ 1849, ἡ πόλις τῶν ληστῶν, τῶν ἐμπρηστῶν καὶ τῶν δολοφόνων, τῶν συρρέουσάντων πανταχόθεν εἰς κατὰκτησιν τῆς χρυσοῦχου ἀμμου· ἄπειρον πανδαμῶνιον, περιλαμβάνον πάντα ἐξώλη καὶ προώλη, ὅπου οἱ χαρτοπαῖκται διεκύβευον τὴν χρυσὴν των κόνιν κρατοῦντες πολύκροτον διὰ τῆς μιᾶς καὶ ἐγγχειρίδιον διὰ τῆς ἄλλης. Ἄλλ' ὁ «καλὸς καιρὸς» ἐκεῖνος εἶχε παρῆλθει, καὶ ὁ Ἅγιος Φραγκίσκος παρεῖχε νῦν τὸ θέαμα μεγάλης ἐμπορικῆς πόλεως. Ὁ ὕψηλός του δημαρχεῖο πύργος, ἐν ᾧ ἀγρυπνοῦσιν οἱ νυκτοφύλακες, ἐδέσποζε μεγάλου δικτύου ὁδῶν καὶ παρόδων, διατεμνομένων κατ' ὀρθὰς γωνίας, καὶ ἀποτελουσῶν πολλαχοῦ θαλερὰς πλατείας, καὶ ἀποτελεῖν δὲ περαιτέρω πόλεως σινικῆς, ἧτις ἐφαίνετο μετενεχθεῖσα ἐκ τοῦ οὐρανίου κράτους ἐντὸς κυτίδος παιγνίων. Οὐτε πλατύγυροι πῖλοι πλέον, οὔτε χιτῶνες ἐρυθροί, ὁποίους ἔφερον οἱ χρυσοθηραὶ, οὔτε Ἰνδοὶ πτιλοφόροι· ἀλλ' ὕψηλοι μεταξωτοὶ πῖλοι πανταχοῦ καὶ ἐπενδύται μέ-

— Εἶνε βεβαίως πολιτικὴ συνάθροισις, παρέ-
τῆρσεν ὁ Φίξ καὶ τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ὁποίου
πρόκειται πρέπει νὰ ἦνε πολὺ σπουδαῖον. Τίποτε
παράδοξον νὰ πρόκειται πάλιν περὶ τῆς Ἀλαβά-
μας, μολονότι τὸ ζήτημα ἐλύθη πλέον.

— Ἰσως, ἀπήντησεν ἀπλῶς ὁ κ. Φόγ.

— Ὡπως δὴποτε, ἐπανέλαβεν ὁ Φίξ, δύο
συναγωνισταὶ ὑπάρχουσιν, ὁ ἐντιμος Κάμερφηλδ
καὶ ὁ ἐντιμος Μανδιβού.

Ἡ κ. Ἀουδά, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχί-
ονος τοῦ Φιλέα Φόγ, ἐθεώρει μετ' ἐκπλήξεως τὴν
ταραχώδη ἐκείνην σκηνήν, καὶ ὁ Φίξ ἠτοιμά-
ζετο νὰ ἐρωτήσῃ ἓνα τῶν γειτόνων του τὸν λό-
γον τῆς δημοτικῆς ἐκείνης ἐξάψεως, ὅτε κίνη-
σῃ τις ζωηρότερα συνετάραξε τὰ πλήθη. Αἱ ζη-
τωκραυγαὶ καὶ αἱ ὕβρεις ἐδιπλασιάσθησαν, τὰ
δὲ δόρατα τῶν σημαίων μετεβλήθησαν εἰς ὄπλα
ἐπιθετικά. Πᾶσα χεὶρ μετεβλήθη εἰς γρόνθον,
ἀπὸ τῶν ἀμαξῶν καὶ τῶν λεωφορείων ἀντηλλάσ-
σοντο βράχδην τὰ γρονθοκοπήματα, καὶ πᾶν τὸ
προστυγχάνον μετεβάλλετο εἰς βλήμα. Ὑποδή-
ματα καὶ σανδάλια διέγραφον ἐν τῷ κενῷ καμ-
πύλας ἐκτεταμένας, ἠκούσθησαν δὲ καὶ τινὰ πο-
λύκροτα ἀναμιγνύοντα τὰς ἐθνικὰς τῶν ἐκπυρ-
σοκροτήσεις μετὰ τῶν ὠρυγῶν τοῦ ὄχλου.

Τὸ πλῆθος προσήγγισεν εἰς τὴν κλίμακα καὶ
ἀνέβη τὰς πρώτας τῆς βαθμίδας. Ἡ μία τῶν
μερίδων προδήλως ἀπεκρούετο, ἀλλ' οἱ ἀπλοῖ
θεαταὶ δὲν ἠδύναντο νὰ διακρίνωσιν, ἂν ὁ Μαν-
διβού ἔμενε νικητὴς ἢ ὁ Κάμερφηλδ.

— Νομίζω φρόνιμον ν' ἀποσυρθῶμεν, εἶπεν ὁ
Φίξ, ὅστις εἶχε μέγιστον συμφέρον νὰ μὴ πάθῃ
τι ὁ ἀνθρώπος του, μὴδὲ νὰ περιπλακῇ εἰς δυ-
σάρεστον ὑπόθεσιν. Ἄν πρόκειται περὶ τῆς Ἀγ-
γλίας, καὶ μᾶς ἀναγνωρίσωσι, θὰ διατρέξωμεν
κίνδυνον!

— Ἀγγλος πολίτης . . ., ἀπήντησεν ὁ Φι-
λέας Φόγ.

Δὲν ἐπρόφθασεν ὅμως νὰ περᾶν τὴν φράσιν
του. Ὅπισθεν αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ δώματος, ὅπερ
προηγέτο τῆς ἀναβάθρας, ἠκούσθησαν κραυγαὶ
φοβεραὶ. «Ζήτω, Ζήτω ὁ Μανδιβού», ἔκραζον
πάντες ἦσαν δὲ στίφη ἐκλογέων, ὁρμώντων εἰς
νέαν προσβολήν, καὶ ἐπιπιπτόντων ἐκ τοῦ πλα-
γίου κατὰ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Κάμερφηλδ.

Ὁ κ. Φόγ, ἢ κ. Ἀουδά καὶ ὁ Φίξ εὐρέθησαν
οὔτω μεταξὺ δύο πυρῶν, δὲν εἶχον δὲ πλέον τὸν
καιρὸν νὰ ἐκφύγωσιν. Ὁ χειμαρρὸς ἐκείνος τῶν
ἀνθρώπων, ὠπλισμένων διὰ βράδων μολυβδο-
φόρων καὶ βολῶν, ἦτο ἀκατάσχετος, ὁ δὲ
Φιλέας Φόγ καὶ ὁ Φίξ, ἀγωνιζόμενοι νὰ προφυ-
λάξωσι τὴν νεαρὰν γυναῖκα, κατεπατήθησαν
οἰκτρῶς. Ὁ κ. Φόγ, ἀπαθὴς ὡς πάνποτε, ἠθέ-
λησε νὰ ὑπερασπισθῇ διὰ τῶν φυσικῶν ἐκείνων
ὄπλων, ἅτινα ἔχει πᾶς Ἀγγλος εἰς τὰς ἄκρας
τῶν χειρῶν του, ἀλλ' εἰς μάτην. Γίγας τις,
δαυκόχρουν ἔχων τὸ ὑπογένειον, πορφυρᾶς τὰς

παρειὰς καὶ τοὺς ὤμους εὐρεῖς, φαινόμενος δὲ
ἡγέτης τοῦ ὄχλου, ἤγειρε τὸν φοβερόν του γρόν-
θον κατὰ τοῦ Φόγ, καὶ θὰ ἐπέφερε βεβαίως σπου-
δαίαν εἰς τὸν εὐπατριδὴν βλάβην, ἂν ὁ Φίξ ἐξ
ἀφοσιώσεως δὲν ἐδέχετο ἀντ' ἐκείνου τὸ κτύ-
πημα. Ὁ μεταξίνος ὑψηλὸς πῖλος τοῦ ἀστυνο-
μικοῦ ὑπαλλήλου, βαρὺ ὑποστάς τραύμα, με-
τεβλήθη πάραυτα εἰς ἀπλοῦν σκούφον.

— Γίαγκη! εἶπεν ὁ κ. Φόγ, ἀτενίζων ἐπὶ
τὸν ἀντίπαλόν του βλέμμα βαθυτάτης περιφρο-
νήσεως.

— Ἀγγλε! ἀπήντησεν ὁ ἄλλος.

— Θ' ἀνταμωθῶμεν!

— Ὅταν θέλετε.

— Τὸ ὄνομά σας;

— Φιλέας Φόγ. Καὶ τὸ ἰδικόν σας;

— Συνταγματάρχης Στάμπ Πρόκτορ.

Μετὰ τοῦτο ἡ πλημμύρα παρήλθεν, ὁ δὲ Φίξ,
ἀνατραπεῖς, ἠγέθη πάλιν, κατεσχισμένα μὲν ἔ-
χων τὰ ἐνδύματα, ἀλλὰ χωρὶς τινος σπουδαίου
μῶλωπος. Ὁ ὁδοιπορικὸς του ἐπενδύτης εἶχε
διαχωρισθῆ εἰς δύο ἀνισα μέρη, καὶ ἡ περισκε-
λὴ αὐτοῦ ὠμοίαζε πρὸς τὰς ἀναξυρίδας ἐκείνας,
ὡς Ἴνδοί τινες—κατὰ παράδοξον συρμόν—δὲν
φοροῦσι πρὶν ἢ ἀφαιρέσωσι τὰ ὀπίσθιά των. Ἄλλ'
ὅπως δὴποτε ἢ κ. Ἀουδά δὲν εἶχε προσβληθῆ,
καὶ ὁ Φίξ μόνος εἶχε φιλοδωρηθῆ δι' ἐνὸς γρον-
θοκοπήματος.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ κ. Φόγ εἰς τὸν ἀστυ-
νομικὸν πράκτορα, ἅμα ὡς ἐξῆλθον τοῦ πλῆθους.

— Τίποτε! ἀπήντησεν ὁ Φίξ. Ἐλάτε ὅμως
τόρα!

— Πρῶ;

— Εἰς κἀνὲν ἐμπορικὸν ἐτοιμῶν φορεμάτων.

Καὶ πράγματι ἦτο ἀναγκαῖα ἡ ἐπίσκεψις αὐ-
τη, διότι τὰ ἐνδύματα τοῦ Φιλέα Φόγ καὶ τοῦ
Φίξ ἦσαν κατεσχισμένα, ὥσει ἀμφοτέροι εἶχον
διαπληκτισθῆ χάριν τῶν ἐντίμων κυρίων Κάμερ-
φηλδ καὶ Μανδιβού.

Μετὰ μίαν ὥραν, φέροντες νέα ἐνδύματα καὶ
νέους πῖλους, ἐπανῆλθον εἰς τὸ Διεθνὲς Ἐσνοδο-
χεῖον, ὅπου ὁ Πονηρίδης ἀνέμενε τὸν κύριόν του
ὠπλισμένους δι' ἡμισείας δωδεκάδος ἐξαβόλων
πολυκρότων, κεντροσφλεγῶν καὶ φερόντων μά-
χαιραν.

Ἰδὼν οὗτος τὸν Φίξ συνοδεύοντα τὸν κ. Φόγ,
ἐσκυθρόπασεν ἄλλ' ἠθρίασε πάλιν μετὰ μικρόν,
ἀφοῦ ἢ κ. Ἀουδά συντόμως διηγῆθη τὰ διατρέ-
ξαντα, πεισθεὶς πλέον, ὅτι ὁ Φίξ δὲν ἦτο ἐχθρὸς
ἀλλὰ σύμμαχος, καὶ ἐτῆρει τὴν ὑπόσχεσίν του.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ γεύματος προσεκλήθη ἄ-
μαξα, ὅπως μεταφέρῃ τοὺς ὁδοιπόρους καὶ τὰ
σκεύη των εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν. Πρὶν
ἢ δ' ἐπιβῆ τῆς ἀμαξῆς ὁ κ. Φόγ, ἠρώτησε τὸν
Φίξ:

— Δὲν εἶδατε πλέον ἐκείνον τὸν συνταγμα-
τάρχην Πρόκτορ;

— Όχι, ἀπήντησεν ὁ Φίξ.

— Θὰ ἐπανεέλθω εἰς τὴν Ἀμερικὴν διὰ νὰ τὸν εὕρω, εἶπε ψυχρῶς ὁ κ. Φιλίας. Δὲν εἶνε πρέπον ν' ἀνεχθῆ ἄγγλος τοιαύτην συμπεριφορὰν.

Ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος ἐμειδίασε σιωπῶν. Ἄλλ', ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ὁ κ. Φόγ ἦτο ἐκ τῶν ἄγγλων ἐκείνων, οἵτινες δὲν ἀνέχονται μὲν τὴν μονομαχίαν ἐπὶ τῆς πατρίδος των, μονομαχοῦσιν ὅμως ἐπὶ τῆς ξένης γῆς, ὡσάκις πρόκειται νὰ ὑπερασπισθῶσι τὴν τιμὴν των.

Τὴν ἕκτην ὥραν παρὰ τέταρτον οἱ ὁδοιπόροι ἀφίχθησαν εἰς τὸν σταθμὸν, καὶ εὗρον τὴν ἀμαξοστοιχίαν ἐτοίμην εἰς ἀναχώρησιν.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κ. Φόγ ἐπέβαινε τῆς ἀμάξης, ἰδὼν ὑπάλληλόν τινα τοῦ σιδηροδρόμου, καὶ πλησιάσας αὐτόν,

— Φίλε μου, τῷ εἶπεν, ἔγειναν νομίζω κάτι ταραχαὶ σήμερον εἰς ἅγιον Φραγκίσκον;

— Ἦτο συνάθροισις πολιτικὴ, κύριε, ἀπήντησεν ὁ ὑπάλληλος.

— Ἄλλὰ καὶ εἰς τοὺς δρόμους μ' ἐφάνη ὅτι παρετήρησα ἔξαψιν.

— Ἐπρόκειτο νὰ γείνη ἐκλογὴ.

— Κἀνὸς ἀρχιστρατήγου βέβαια; ἠρώτησεν ὁ κ. Φόγ.

— Όχι, κύριε ἕνὸς εἰρηνοδίκου.

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν ταύτην ὁ Φιλίας Φόγ ἀνέβη εἰς τὴν ἀμαξάν, καὶ ἡ ἀμαξοστοιχία ἀνεχώρησε δι' ὅλης τοῦ ἀτμοῦ τῆς δυνάμεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣΤ'.

Ἡ ταχεῖα ἀμαξοστοιχία τοῦ Εἰρηνικοῦ σιδηροδρόμου.

«Μεταξὺ δύο Ὀκεανῶν» λέγουσιν οἱ Ἀμερικανοί, καὶ ἀληθῶς αἱ τρεῖς αὗται λέξεις εἰσὶν ἡ προσφυσέτερα ὀνομασία τῆς μεγάλης σιδηρᾶς τροχιάς, ἣτις διαπερᾶ ἀπὸ ἀκροῦ εἰς ἀκρον τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Βορείου Ἀμερικῆς κατὰ τὸ μέγιστον αὐτῶν πλάτος. Πράγματι ὅμως ὁ σιδηροδρόμος τοῦ Εἰρηνικοῦ διαίρεται εἰς δύο καθαρῶς διακεκριμένα τμήματα, τὸν Κεντρικὸν Εἰρηνικόν, μεταξὺ ἁγίου Φραγκίσκου καὶ Ὀγδεν, καὶ τὸν Ἠνωμένον Εἰρηνικόν, μεταξὺ Ὀγδεν καὶ Ὁμάχης, ὅπου συμπιπτουσι πέντε εὐθεταὶ ὁδοί, δι' ὧν κοινωνεῖ ἡ Ὁμάχα μετὰ τῆς Νέας Ἰόρκης.

Οὕτω δὲ ἡ Νέα Ἰόρκη καὶ ὁ ἅγιος Φραγκίσκος ἐνοῦνται σήμερον δι' ἀδιακόπου μεταλλικῆς ταινίας, ἐχούσης μῆκος τρισχιλίων ἑπτακοσίων ὀγδοήκοντα ἕξ μιλίων. Μεταξὺ Ὁμάχης καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ ἡ ὁδὸς διέρχεται τόπους φοιταμένους ἔτι ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν καὶ τῶν ἀγρίων θηρίων, χώραν εὐρείαν, ἣν οἱ Μορμόνοι ἤρξαντο ἀποικίζοντες περὶ τὰ 1845, ὅτε ἐδιώχθησαν ἐκ τοῦ Ἰλινοά.

Ἄλλοτε, ὑπὸ τὰς εὐνοϊκωτάτας τῶν περιστάσεων, διήνυε τις ἐντὸς ἕξ μηνῶν τὸ μεταξὺ ἁγίου Φραγκίσκου καὶ Νέας Ἰόρκης διάστημα.

Σήμερον διανύει τις αὐτὸ ἐντὸς ἑπτὰ μόνον ἡμερῶν.

Κατὰ ἔτος 1862, ἐναντίον τῆς ἀντιστάσεως τῶν νοτίων βουλευτῶν, οἵτινες ἀπῆτουν μεσημβρινωτέραν γραμμὴν, ὠρίσθη ἡ τροχία τοῦ σιδηροδρόμου μεταξὺ τοῦ τεσσαρακοστοῦ πρώτου καὶ τεσσαρακοστοῦ δευτέρου παραλλήλου, καὶ ὁ ἀοιδιμος πρόεδρος Λίγκολν ὠρίσεν, αὐτὸς ὁ ἴδιος, τὴν ἀφετηρίαν τῆς νέας γραμμῆς ἐν τῇ πόλει τῆς Ὁμάχης κατὰ τὸ κράτος τῆς Νεβράσκας.

Αἱ ἐργασίαι ἤρχισαν εὐθὺς καὶ ἐξηκολούθησαν μεθ' ὅλης ἐκείνης τῆς Ἀμερικανικῆς δραστηριότητος, ἣτις οὔτε χαρτογραφικὴ εἶνε οὔτε γραφειοκρατικὴ. Ἡ δὲ ταχύτης τῆς ἐκτελέσεως κατ' οὐδὲν ἔμελλε νὰ βλάβῃ τὴν καλὴν κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου. Ἐπὶ τῶν πεδιάδων κατεσκευάζετο ἐν καὶ ἤμισυ μίλιον καθ' ἐκάστην, ἀτμομηχανὴ δέ, κινουμένη ἐπὶ τῶν ἐλασμάτων τῆς προτεραίας ἔφερε τὰ ἐλάσματα τῆς ἐπαύριον, καὶ διέτρεχεν αὐτὰ καθ' ὅσον ἐτοποθετοῦντο.

Ὁ σιδηροδρόμος τοῦ Εἰρηνικοῦ διακλαδοῦται πολλαχοῦ καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν, πρὸς τὰ κράτη τῆς Ἰόβας, τοῦ Κανσάς, τοῦ Κολοράδου καὶ τοῦ Ὀρεγῶνος. Καταλείπων τὴν Ὁμάχαν παρατρέχει τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Πλάττη μέχρι τῶν ἐκβολῶν τῆς βορείας του διακλαδώσεως, ἀκολουθεῖ μετὰ τοῦτο τὴν πρὸς νότον διακλάδωσιν, διέρχεται τὰς χώρας τοῦ Λαραμὴ καὶ τὰ ὄρη τοῦ Βαχσάτς, περικάμπει τὴν ἄλμυρὰν λίμνην, φθάνει εἰς τὴν ὀμώνυμον πόλιν πρωτεύουσαν τῶν Μορμόνων, εἰσχωρεῖ εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Τουίλας, παρατρέχει τὴν ἀμερικανικὴν ἔρημον, τὰ ὄρη τοῦ Σεδάρ καὶ τοῦ Οὐμβόλδου, τὸν ποταμὸν Οὐμβόλδον, τὴν Σιέρραν Νεβάδα, καὶ καταβαίνει πάλιν διὰ τοῦ Σακραμέντου πρὸς τὸν Εἰρηνικόν, χωρὶς ἡ ὁδὸς αὕτη νὰ ὑπερβῇ τὴν κλίσιν ἑκατὸν δώδεκα ποδῶν κατὰ χιλίους, κ' ἐπ' αὐτῶν ἔτι τῶν βραχυδῶν ὀρέων.

Τοιαύτη ἦτο ἡ μακρὰ ἐκείνη ἀρτηρία, ἣν αἱ ἀμαξοστοιχία διέτρεχον ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν, καὶ δι' ἧς ἔμελλεν, ὡς ἠλπίζε τοῦλάχιστον—ὁ ἀξιοτίμος κύριος Φιλίας Φόγ νὰ προφθάσῃ ἐν Νέα Ἰόρκη τὸ κατὰ τὴν 11 τοῦ μηνὸς ἀναχωροῦν εἰς Λιβερπούλην ἀτμόπλοιον.

Ἡ ἀμαξα, ἣν κατεῖχεν ὁ Φιλίας Φόγ, ἦν εἰδος μακροῦ λεωφορείου, φερομένου ἐπὶ δύο τετρατρόχων πηγμάτων, ὧν ἡ εὐκίνησις ἐπιτρέπει εἰς τὰς ἀμαξοστοιχίας νὰ διαβαίνωσιν ἐπὶ καμπυλῶν μικρᾶς ἀκτίνας. Ἐνδον αὐτῆς οὐδὲν ὑπῆρχε διαχωρισμα, δύο δὲ μόναι σειραὶ καθισμάτων ἦσαν ἐκατέρωθεν τεταγμένα, καθέτως πρὸς τὸν ἄξονα, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχε διάδρομος φέρων εἰς τὰ κομμωτήρια καὶ λοιπὰ ἀναγκαῖα, ἅτινα περιέχει ἐκάστη ἀμαξα. Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ἀμαξοστοιχίας αἱ ἀμαξαι συνεκινῶνται πρὸς ἀλλήλας διὰ διαβαθρῶν, καὶ αἱ ἐπιβάται ἠδύναντο νὰ κυκλοφορῶσιν ἀπ' ἀκροῦ

εἰς ἄκρον τοῦ ζεύγματος, ὅπερ πλὴν τῶν ἄλλων, ἔφευγεν αἰθούσας, δώματα, ἐστιατόρια καὶ καφε-
νεῖα. Θέατρα μόνον ἔλειπον, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις αὐτῆ
θ' ἀναπληρωθῆ βεβαίως μίαν ἡμέραν.

Διὰ τῶν διαβαθρῶν ἐκυκλοφόρουσ ἀδιακόπως
βιβλιόποροι καὶ ἐφημεριδοπῶλαι, καὶ μετ' αὐ-
τῶν ἔμποροι ποτῶν, τροφίμων καὶ σιγάρων, μὴ
στερούμενοι ἀγοραστῶν.

Οἱ ὁδοιπόροι εἶχον ἀναχωρήσει ἀπὸ τοῦ στα-
θμοῦ τοῦ Ὁκλανδ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς ἐσπέρας.
Ἦτο ἤδη νύξ, καὶ νύξ ψυχρὰ καὶ σκοτεινὴ, ὑπ'
οὐρανὸν πλήρη συνέφωσιν, ἅτινα ἠπέλιπον ν' ἀ-
ναλυθῶσιν ὅσον οὐπὼ εἰς χιόνα. Ἡ ἀμαξοστοι-
χία δὲν ἔτρεχε λίαν ταχέως, καὶ ὑπολογίζο-
μένων τῶν σταθμῶν, μόλις διήνευεν εἴκοσι μίλια
τὴν ὥραν· οὐχ ἦττον τῆ ἤρκει ἡ ταχύτης αὐτῆ,
ὅπως διὰ τῆς ἐντὸς τοῦ τεταγμένου χρόνου τὰς
Ἡνωμένας Πολιτείας.

Οἱ ἐν τῇ ἀμάξῃ δὲν ὠμίλουσ πολλά· ἄλλως
δὲ καὶ ὁ ὕπνος ἐμελλεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ κατα-
λάβῃ τοὺς ὁδοιπόρους. Ὁ Πονηρίδης ἐκάθητο
πλησίον τοῦ ἀστυνομικοῦ πράκτορος· ἀλλὰ δὲν
ὠμίλει πρὸς αὐτόν, διότι μετὰ τὰ τελευταῖα γε-
γονότα αἱ σχέσεις τῶν ἦσαν ἰκανῶς ψυχραὶ. Οὐ-
δεμίᾳ πλέον συμπάθεια οὐδὲ οἰκειότητι ὑπῆρχε
μεταξὺ αὐτῶν, καίτοι δὲ ὁ Φιζ δὲν εἶχε μετα-
βάλλει τοὺς πρὸς τὸν Πονηρίδην τρόπους του, οὐ-
τος τοῦναντίον ἔμενε λίαν ἐπιφυλακτικὸς, καὶ
ἦτο ἔτοιμος νὰ πνίξῃ τὸν παλαιὸν του φίλον,
ἅμα τῇ ἐλαχίστῃ κατ' αὐτοῦ ὑπονοίᾳ.

Μετὰ μίαν ὥραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς
ἀμαξοστοιχίας ἤρχισε πίπτουσα χιὼν, ἀλλὰ λε-
πτῇ εὐτυχῶς καὶ μὴ δυναμῆν ν' ἀνακόψῃ τὴν
πορείαν τοῦ ζεύγματος. Διὰ τῶν ὑέλων οὐδὲν
πλέον ἄλλο ἐφάνητο ἢ εὐρεία λευκὴ σινδῶν, ἐφ'
ἧς παρήρχετο ἀναπτύσσων τὰς ἑλικὰς του ὁ ὑ-
πότερος τῆς μηχανῆς ἀτμός.

Τὴν ὀγδόην ὥραν θαλαμηπόλος τις εἰσῆλθεν
εἰς τὴν ἀμάξαν, καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς ἐπιβά-
τας ὅτι εἶχε σημάνει ἡ ὥρα τῆς κατακλίσεως.

Ἡ ἀμάξα ἐκείνη ἦτο κλινάμαξα (sleeping-
car), καὶ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν μετεπονήθη εἰς
κοιτῶνα. Τὰ εἰρήσιματα τῶν ἐδρῶν ἀνεκλίθησαν,
κοιτίδες δὲ ἐπιμελῶς συνεπτυγμέναι ἀνεπτύ-
χθησαν δι' εὐφυεστάτου μηχανισμοῦ, καὶ ἐντὸς
ὀλίγων στιγμῶν παρεσκευάσθησαν αὐτοσχέδιοι
κοιτωνίσκοι· οὗτω δὲ ἕκαστος ἐπιβάτης εἶχε μετὰ
μικρὸν κλίνην ἰδίαν καὶ ἄνετον, ἣν πυκνὰ παρα-
πετάσματα προσέφυλασσον κατὰ παντός ἀδια-
κρίτου βλέμματος. Αἱ σινδῶνες ἦσαν λευκαί, τὰ
προσκέφαλα μαλακά, καὶ τὸ μόνον ὅπερ ἀπέ-
μενεν εἰς τοὺς ὁδοιπόρους ἦτο νὰ κατακλιθῶσι
καὶ νὰ ὑπνώσωσιν, ἐνῶ ἡ ἀμαξοστοιχία διεπέρα
ὄλοταχῶς τὰ κράτη τῆς Καλιφορνίας· τοῦτο
δὲ ἔπραξεν ἕκαστος, ὡσεὶ εὐρίσκειτο ἐντὸς ἀνάτου
κοιτωνίσκου ἀτμοκινήτου.

Κατὰ τὴν μεταξὺ ἁγίου Φραγκίσκου καὶ Σα-

κραμένου ἐκτεινωμένῃν χώραν τὸ ἔδαφος ὀλίγας
ἔχει τὰς ποικιλίας. Τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ σιδηρο-
δρόμου, καλούμενον Κεντρικὴ εἰρηνικὴ ὁδός, λα-
βὼν ἀφετηρίαν τὸ Σακραμέντον, προὔχρησε πρὸς
ἀνατολὰς, εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ τῆς Ὁμάχης
ἀναχωροῦντος. Μεταξὺ δὲ ἁγίου Φραγκίσκου καὶ
τῆς πρωτεύουσας τῆς Καλιφορνίας ἐξετείνετο ἡ
γραμμὴ κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν
τοῦ ὀρίζοντος, παρατρέχουσα τὸν Ἀμερικανικὸν
ποταμόν, ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἁ-
γίου Παύλου. Τὰ μεταξὺ τῶν δύο τούτων σπου-
δαίων πόλεων ἑκατὸν εἴκοσι μίλια διηνύθησαν
ἐντὸς ἑξ ὥρῶν, καὶ οἱ ἐπιβάται, κοιμώμενοι ἐπι-
τὸν πρῶτόν των ὕπνον, διεβίβαν περὶ τὸ μεσο-
νύκτιον διὰ τοῦ Σακραμένου, χωρὶς νὰ ἴδωσι το
τῆς σημαντικῆς ἐκείνης πόλεως, ἐν ἣ ἔδρευε τὸ
νομοθετικὸν σῶμα τῆς Καλιφορνίας, οὔτε τὰς ὠ-
ραίας τῆς προκυαίας οὔτε τὰς εὐρείας τῆς ὁ-
δοῦς, οὔτε τὰ λαμπρά τῆς μέγασα, οὔτε τὰς
πλατείας τῆς, οὔτε τοὺς ναοὺς τῆς.

Ἐξελθοῦσα τοῦ Σακραμένου ἡ ἀμαξοστοιχία,
καὶ παρελθοῦσα τοὺς σταθμοὺς τῆς Ἐνώσεως, τοῦ
Ῥόκλιν, τοῦ Ὄβουρν καὶ τοῦ Κόλφαξ, εἰσέδυσεν
εἰς τὰ ὄρη τῆς Σιέρρας-Νεβάδας, καὶ περὶ τὴν
ἑβδόμην πρωϊνὴν ὥραν διέβη τὸν σταθμὸν τοῦ
Σίσκου. Μετὰ μίαν ὥραν ὁ κοιτῶν εἶχε πάλιν
μεταβληθῆ εἰς συνήθη ἀμάξαν, καὶ οἱ ἐπιβάται
ἠδύναντο νὰ διακρίνωσι διὰ τῶν ὑέλων τὰς γρα-
φικὰς λεπτομερείας τῆς ὀρεινῆς ἐκείνης χώρας.
Ἡ τροχιά τοῦ σιδηροδρόμου παρηκολούθει τὰς
ἰδιοτροπίας τῆς Σιέρρας, ὅτε μὲν ἔρπουσα παρὰ
τὴν κλιτὴν τῶν ὀρέων, ὅτε δὲ κρεμωμένη ὑπὲρ
τὴν ἄβυσσον, ἀποφεύγουσα τὰς ἀποτόμους γω-
νίας διὰ τολμηρῶν καμπῶν, καὶ εἰσορμῶσα εἰς
στενάς φάραγγας, αἵτινες ἐφάνηντο ἀδιέξοδοι.
Ἡ ἀτμομηχανὴ, ἀκτινοβόλος ὡς κεμηλοθήκη,
φέρουσα δὲ τὸν μέγαν αὐτῆς ἐρυθροφεγγῆ φανόν,
τὸν διάργυρον κώδωνα τῆς καὶ τὸ μέγα τῆς ἔμ-
βολον, ἀνεμίγνυε τοὺς συριγμοὺς αὐτῆς καὶ βρυ-
χηθμοὺς πρὸς τοὺς τῶν χεμιάρρων καὶ καταρρά-
κτῶν, περιελίσσουσα τὸν καπνὸν τῆς περὶ τοὺς
μαύρους τῶν ἐλατῶν κλώνας.

Οὐδεμίᾳ σχεδὸν γέφυρα οὐδὲ σύριγγ κατ' ὀ-
λκν τὴν ὁδόν. Ὁ σιδηροδρόμος περιέκαμπτε τὰς
πλευρὰς τῶν ὀρέων, μὴ ἐπιζητῶν τὸν διὰ τῆς
εὐθείας συντομώτερον δρόμον, μηδὲ βιάζων τὴν
φύσιν.

Περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν ἡ ἀμαξοστοιχία εἰσῆρ-
χeto διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Κάρσον εἰς τὸ κρά-
τος τῆς Νεβάδας, βορειοανατολικὴν πάντοτε δια-
τρουῦσα τὴν διεύθυνσιν. Τὴν μεσημβρίαν δὲ κα-
τέλειπε τὸ Ῥένον, ὅπου ἔμειναν εἴκοσι λεπτά οἱ
ὁδοιπόροι, ὅπως προγευματίσωσι.

Ἀπὸ τοῦ σημείου ἐκεῖνου ὁ σιδηροδρόμος, πα-
ρατρέχων τὸν ποταμὸν Οὐμβόλδον, ἐτράπη
ἐπὶ τινα μίλια πρὸς βορρᾶν, παρακολουθῶν τὸ
ῤεῦμα, εἶτα ἔκαμψε πάλιν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἐ-

ξηκολούθησε τρέχων παρά τὸν ποταμὸν μέχρι τοῦ ζυγοῦ τοῦ Οὐμβόλδου, ὅθεν ὁ ποταμὸς πηγάζει, κατὰ τὰ ἀνατολικά σχεδὸν ἄκρα τοῦ κράτους τῆς Νεβάδας.

Ἄφου ἐγευματίσαν ὁ κ. Φόγ, ἡ κ. Ἀουδά καὶ οἱ συνοδοιπόροι των, κατέλαβον πάλιν τὰς ἐν τῇ ἀμάξῃ θέσεις των, ἀνέτως δὲ καθήμενοι, ἐθεώρουν τὸ ποικίλον θέαμα, ὅπερ παρήλασσε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των : λειμῶνας εὐρεῖς, ὄρη καταγραφόμενα εἰς τ' ἄκρα τοῦ ὀρίζοντος, καὶ ποταμούς κυλίοντας τ' ἀφρώδη των ὕδατα. Ἐνίοτε δὲ στίφος μέγα βονάσων, συσπειρούμενον μακρόθεν, ἐπεφαίνετο ὡς κινούμενον πρόχωμα. Αἱ ἄπειροι τῶν ἀναμνησκωμένων τούτων ἀγέλαι ἀντιτάσσουσι πολλάκις ἀνυπέρβλητον πρόσκομμα εἰς τὴν διάβασιν τῶν ἀμαξοστοιχιῶν, μυριάδες δὲ ὄλαι τῶν ζῶων τούτων ἐθεάθησαν ἐνίοτε παρελαύνουσαι ἐπὶ ὥρας πολλὰς καὶ κατὰ πυκνοὺς στοίχους ἐπὶ τῆς τροχιάς. Ἡ ἀτμομηχανὴ ἠναγκάσθη τότε νὰ σταματήσει, ἀναμένουσα νὰ κενωθῇ ἡ ὁδός.

Τοῦτο συνέβη καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην. Τὴν πρώτην ὥραν τῆς πρωίας ἀγέλη ἐκ δέκα μέχρι δώδεκα χιλιάδων ζῶων ἔφραξε τὸν σιδηρόδρομον, ἡ δὲ μηχανή, ἀφου ἔμετρίασε τὴν ταχύτητά της, προσεπάθησε νὰ εἰσελάσῃ διὰ τοῦ ἐμβόλου της εἰς τὸ ἄπειρον ἐκεῖνο καὶ πυκινὸν στίφος, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ σταθῇ ἐνώπιον τοῦ ἀδιαχωρήτου ὄγκου.

Ἐβλεπέ τις τὰ ζῶα ἐκεῖνα, ἅτινα καλοῦσιν ἀπροσφόρος βουβάλους (buffalos) οἱ ἀμερικανοί, παρελαύνοντα δι' ἀταράχου βήματος, καὶ φοβερῶς ἐνίοτε μυκόμενα. Τὸ μέγεθός των ἦτο ἀνώτερον τοῦ τῶν εὐρωπαϊκῶν ταύρων, οἱ πόδες των καὶ ἡ οὐρά βραχεῖς, ἡ ῥάχις ἐξέχουσα εἰς ὕβον μυῶδη, τὰ κέρατα ἀποκλίνοντα κατὰ τὴν βάσιν, ἡ κεφαλὴ των δὲ ὁ τράχηλος καὶ οἱ ὦμοι κεκαλυμμένοι ὑπὸ μακρότριχου χαιτίης. Ματαίᾳ θὰ ἦτο πᾶσα σκέψις περὶ ἀναστολῆς τῆς πορείας των ἐκεῖνης. Ὅσάκις οἱ βόνασοι τραπῶσιν ὁδὸν τινα, οὐδὲν δύναται νὰ παρατρέψῃ ἡ μεταβάλη τὸν δρόμον των. Ἀποτελοῦσι χεῖμαρρον ζῶντα, ἃν οὐδεὶς ἀνακόπτει φραγμός.

Οἱ ἐπιβάται, καταλαθόντες τὰς διαβάθρας, ἐθεώρουν τὸ περίεργον ἐκεῖνο θέαμα. Ὁ δὲ μᾶλλον βιαζόμενος Φόγ εἶχε μείνει εἰς τὴν θέσιν του, ἀναμένων φιλοσοφικῶς, πότε ἤθελον εὐδοκήσει οἱ βόνασοι νὰ τῷ ἀφήσωσι τὴν ὁδὸν ἐλευθεράν. Ὁ Πονηρίδης ἦτο ἐξῶ φρενῶν ἐπὶ τῇ βραδύτητι, ἢν προῦξενεῖ ἡ συσσωμάτωσις ἐκεῖνη τῶν ζῶων, καὶ μεγάλην εἶχε διάθεσιν νὰ ἐκκενώσῃ κατ' αὐτῶν ὄλων του τῶν πολυκρότων τὴν προμήθειαν.

— Τί τόπος! ἀνέκραξε. Νὰ ἔρχωνται καὶ νὰ περνοῦν με' ὄλην των τὴν ἡσυχίαν, ὡς νὰ μὴν ἦτον τίποτε. ἤθελα, μὰ τὸν Θεόν, νὰ ἤξευρα, ἂν ὁ κ. Φόγ προεῖδε καὶ αὐτὸ τὸ ἐμπόδιον εἰς

τὸ πρόγραμμά του. Καὶ αὐτὸς ὁ μηχανικός, ποῦ δὲν τολμᾷ νὰ τοὺς δώσῃ μίαν με' τὴν μηχανήν του!

Ὁ μηχανικός δὲν ἀπεπειράθη νὰ ἀνατρέψῃ τὸ ἐμπόδιον, καὶ καλῶς ἔπραξε. Θὰ συνέτριβε βεβαίως τοὺς πρώτους βονάσους, οὓς ἤθελε διαπεράσει τὸ ἐμβόλον τῆς μηχανῆς· ἀλλ' ὅσον ἰσχυρὰ καὶ ἂν ἦτο αὕτη, ἤθελε ταχέως σταματήσει, ἡ δὲ ἀμαξοστοιχία ἤθελεν ἀναποφεύκτως ἐκτροχιασθῆ καὶ εὐρεθῆ εἰς δυσάρεστον θέσιν. Τὸ καλλίτερον ἐπομένως ἦτο νὰ περιμεῖνῃ, ἐπιφυλασσόμενος ν' ἀνακτήσῃ βραδύτερον τὴν ἀπολεσθέντα χρόνον δι' ἐπιταχύνσεως τῆς πορείας τοῦ ζεύγματος.

Ἡ παρέλασις τῶν βονάσων διήρκεσε τρεῖς ὄλας ὥρας, καὶ μόλις τὴν ἐσπέραν κατέστη ἡ ὁδὸς ἐλευθερά, ὅτε ἡ οὐρά τῆς ἀγέλης διήρχετο τὴν τροχίαν τοῦ σιδηροδρόμου, ἐνῶ ἡ κεφαλὴ της ἐχωνεύετο εἰς τὰ πρὸς μεσημβρίαν σκότη τοῦ ὀρίζοντος.

Οὕτω δὲ τὴν ὀγδόην ὥραν ἡ ἀμαξοστοιχία διέβη τοὺς αὐχένας τῶν ὀρέων τοῦ Οὐμβόλδου, καὶ τὴν ἐνάτην καὶ ἡμίσειαν εἰσεχώρησεν εἰς τὴν χώραν τοῦ Οὐτά, τὴν τῆς μεγάλης Ἀλμυρᾶς λίμνης, ἧτοι τὸν περίεργον τόπον τῶν Μορμόνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

Ἐν ᾧ ὁ Πονηρίδης ἀκούει μάθημα μορμονικῆς ἱστορίας, τρέχων εἴκοσι μίλια τὴν ὥραν.

Κατὰ τὴν νύκτα τῆς πρῆμπτῆς πρὸς τὴν ἕκτην δεκεμβρίου ἡ ἀμαξοστοιχία ἔτρεξε νατιοανατολικῶς ἐπὶ πεντήκοντα περίπου μίλια. Εἶτα δ' ἐτρέπη κατ' ἴσον διάστημα βορειοανατολικῶς, καὶ προσήγγισεν εἰς τὴν μεγάλην Ἀλμυρᾶν λίμνην.

Ὁ Πονηρίδης ἐξῆλθε τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς πρωίας ν' ἀναπνεύσῃ ἐπὶ τῆς διαβάθρας. Ὁ καιρὸς ἦτο ψυχρὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τεφρόχρους, ἀλλὰ δὲν ἐπιπτε πλέον χιῶν. Ὁ τοῦ ἡλίου δίσκος, εὐρὺς ὑπὸ τὴν ὀμίχλην, διεφαίνετο ὡς καλοσσιαῖον χρυσοῦν νόμισμα, καὶ ὁ Πονηρίδης κατεγίνετο νὰ ὑπολογίσῃ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ εἰς λίρας στερλίνας, ὅτε ἡ ἐμφάνισις προσώπου παραδόξου περιέσπασεν αὐτὸν ἐκ τῆς σπουδαίας ἐκείνης ἐργασίας.

Τὸ πρόσωπον τοῦτο, ὅπερ εἶχεν ἐπιβῆ τῆς ἀμαξοστοιχίας κατὰ τὸν σταθμὸν τοῦ Ἐλκου, ἦν ἀνθρωπος ὑψηλὸς καὶ μελάγχρους, μαῦρον ἔχων τὸν μύστικα καὶ μαῦρα τὰ περιπόδια, φέρων δὲ πῖλον μελανόν, ὑπενδύτην μελανὸν καὶ μελανὴν περισκελίδα, λευκὸν δὲ περιλαίμιον καὶ χεῖριδας ἐκ δέρματος κυνός. Βλέπων τις αὐτὸν θὰ τὴν ὑπελάμβανε ἱερέα. Διήρχετο δὲ ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν ἀμαξοστοιχίαν, καὶ ἐπὶ τῆς θύρας ἐκάστης ἀμάξης ἐκόλλα διὰ σημαντρίδων σημειώσιν τινα χειρόγραφον.

Ὁ Πονηρίδης ἐπλησίασε, καὶ ἀνέγνω ἐπὶ τι-

νος τῶν σημειώσεων ἐκείνων, ὅτι ὁ πρεσβύτερος Γουλλιέλμος Χιτζ, ἀπόστολος μορμόνος, εὐρισκόμενος ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 48 ἀμαξοστοιχίᾳ, ἔμελλε νὰ λαλήσῃ ἐν τῇ 117ῃ ἀμάξῃ, ἀπὸ τῆς ἐνδεκάτης ὥρας μέχρι τῆς μεσημβρίας, περὶ μορμονισμοῦ, καὶ προσεκάλει εἰς ἀκρόασιν του πάντας τοὺς κυρίους, ὅσοι ἐπεθύμουν νὰ φωτισθῶσι περὶ τῶν μυστηρίων τῆς θρησκείας τῶν Νέων Ἀγίων.

— Θὰ ὑπάγω χωρὶς ἄλλο, διενεώθη ὁ Πονηρίδης, ὅστις οὐδὲν ἄλλο ἐγνώριζε περὶ μορμονισμοῦ, ἢ ὅτι βάσις αὐτοῦ ἦτο ἡ πολυγαμία.

Ἡ εἰδήσις διεδόθη ταχέως ἐν τῇ ἀμαξοστοιχίᾳ, ἥτις ἔφερεν ἑκατοστάδα περίπου ἐπιβατῶν. Τριάκοντα δ' ἐξ αὐτῶν, σαγηνευθέντες ἐκ τοῦ θελητήρου τῆς ὁμιλίας, κατεῖχον ἤδη κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν τὰς ἔδρας τῆς ὑπ' ἀριθ. 117 ἀμάξης. Ὁ Πονηρίδης ἦτο μεταξὺ τῶν πρώτων, ἀλλ' οὔτε ὁ κύριός του οὔτε ὁ Φιξ ἐνόμισαν ἀναγκαῖον νὰ τὸν μιμηθῶσι.

Κατὰ τὴν ὠρισμένην ὥραν ὁ Πρεσβύτερος Γουλλιέλμος Χιτζ ἠγέρθη, καὶ διὰ φωνῆς ὀργίλης, ὡσεὶ ἐκ προοιμίων ἤδη εἶχε τοὺς ἀντιλέγοντας, ἀνέκραξεν :

— Ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι ὁ Τζῶν Σμιθ εἶνε μάρτυς, ὅτι ὁ ἀδελφός του Χυράμ εἶνε μάρτυς, καὶ ὅτι αἱ καταδιώξεις τῆς κυβερνήσεως κατὰ τῶν προφητῶν θὰ κάμουν μάρτυρα καὶ τὸν Βριμ Γιούγγ ! Ποῶς τολμᾷ νὰ ὑποσηρίξῃ τὸ ἐναντίον ;

Οὐδεὶς ἀπετόλμησε ν' ἀντεῖπῃ εἰς τὸν ἱεραπόστολον, οὔτινος ἡ ἔξαψις δὲν συνεφώνει πρὸς τὴν συνήθως ἤρεμον φυσιογνωμίαν του. Ἀλλὰ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ ἐξήλθον αἱ σκληραὶ δοκιμασίαι, ἃς ὑφίστατο τότε ὁ μορμονισμός. Διότι ἀληθῶς ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνησις εἶχεν ἐσχάτως μετὰ πολλοῦ κόπου κατορθώσει νὰ περιορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνυποτάκτων ἐκείνων θρησκομανῶν. Κυριεύσασα τὴν Οὐτά, ὑπέταξεν αὐτὴν εἰς τοὺς νόμους τῆς συμπολιτείας, ἀφοῦ ἐφιλάκισεν τὸν Βριμ Γιούγγ, καθηγοροῦσα αὐτὸν ἐπὶ ἀνταρσία καὶ πολυγαμίᾳ. Ἐκτοτε οἱ μαθηταὶ τοῦ προφήτου εἰργάζοντο μετὰ διπλοῦ ζήλου, καὶ μέχρις οὗ προβῶσιν εἰς ἔργα ἀνθίσταντο διὰ τοῦ λόγου εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ Συνεδρίου. Ὡς βλέπει δὲ ὁ ἀναγνώστης, ὁ Πρεσβύτερος Γουλλιέλμος Χιτζ ἤσκει προσηλυτισμὸν κ' ἐπ' αὐτοῦ ἔτι τοῦ σιδηροδρόμου.

Διηγῆθη τότε, ἐξάπτων περιπαθῶς τὸν λόγον διὰ κραυγῶν καὶ κινημάτων βιαίων, τὴν ἱστορίαν τοῦ Μορμονισμοῦ ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς. Εἶπε, πῶς ἐν τῷ Ἰσραὴλ προφήτης τις μορμόνος τῆς φυλῆς Ἰωσήφ ἐδημοσίευσεν τὰ χρονικὰ τῆς νέας πίστεως, καὶ ἐκληροδότησεν αὐτὰ εἰς τὸν υἱὸν του Μορόμ. Πῶς μετὰ πολλοὺς αἰῶνας ἐγένετο δι' αἰγυπτιακῶν γραμμάτων μεταφράσις τοῦ πολυτίμου ἐκείνου βιβλίου ὑπὸ Ἰωσήφ Σμιθ τοῦ νεωτέρου, ἀγρομι-

σθωτοῦ ἐν τῷ κράτει τοῦ Βέρμοντ, ὅστις ἀπεκαλύφθη προφήτης κατὰ τὰ 1825· καὶ πῶς τέλος ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ ἐπεφάνη αὐτῷ ἐντὸς δάσους φωτοβόλου καὶ τῷ ἐνεχείρισεν τὰ χρονικὰ τοῦ Κυρίου.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀκραταὶ τινες, ἐλάχιστον αἰσθανόμενοι τὸ διάφορον πρὸς τὰς ἱστορικὰς ἀποκαλύψεις τοῦ ἀποστόλου, κατέλιπον τὴν ἀμαξάν. Ἀλλ' ὁ Χιτζ ἐξηκολούθησε διηγούμενος, πῶς ὁ νεώτερος Σμιθ, μετὰ τοῦ πατρὸς, τῶν ἀδελφῶν του καὶ τινων μαθητῶν, ἔδρυσεν τὴν θρησκείαν τῶν Νέων Ἀγίων, ἥτις, γενομένη δεκτὴ οὐ μόνον ἐν Ἀμερικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, Σκανδινavia καὶ Γερμανίᾳ, καταλέγει μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν αὐτῆς πολλοὺς τεχνίτας καὶ ἄλλους ἐλευθέρια ἀσκούντας ἐπαγγέλματα· πῶς συνεστήθη ἀποικία μορμονικὴ εἰς Ὀχάϊον· πῶς ἀνιγέρθη ναὸς διὰ διακοσίων χιλιάδων ταλλήρων καὶ ἐκτίσθη πόλις ἐν Κοραλάνδη· πῶς ὁ Σμιθ κατέστη τολμηρὸς τραπεζίτης, καὶ ἔλαβε παρ' ἀπλοῦ τινος μομιοδείκτου πάπυρον περιέχοντα διήγησιν γεγραμμένην διὰ χειρὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἄλλων διασήμων αἰγυπτίων.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ διήγησις ἀπέβαινε κάπως μακρά, αἱ τάξεις τῶν ἀκρατῶν ἠραιώθησαν ἔτι μᾶλλον, καὶ τὸ κοινὸν περιορίσθη εἰς εἴκοσι περίπου άτομα.

Ἀλλ' ὁ πρεσβύτερος, οὐδόλως ἀνησυχῶν περὶ τῆς λειποταξίας ἐκείνης, ἐξηκολούθησε λεπτομερῶς διηγούμενος, πῶς ὁ Τζῶν Σμιθ ἐπτώχευσε κατὰ τὰ 1837, πῶς οἱ καταστραφέντες μέτοχοί του ἤλειψαν αὐτὸν διὰ πίστεως καὶ τὸν ἐκύλισαν ἐπὶ πτερῶν, πῶς μετὰ τινα ἔτη τὸν ἀνεύρον, ἔντιμον καὶ τιμώμενον ὡς πάντοτε, εἰς τὴν Ἀνεξαρτησίαν τοῦ Μισσουρή, ἀρχηγὸν ἀκμαζούσης κοινότητος περιλαμβανόμενος τρισχιλίου ὁπαδῶν, καὶ πῶς τότε, διωκόμενος ὑπὸ τοῦ μίσους τῶν ἐθνικῶν, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς τὴν ἄκραν δυτικὴν χώραν τῆς ἀμερικανικῆς ἡπείρου.

Ἄρα μόνον ἔτι ἀπέμενον ἀκραταὶ καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὁ ἀγαθὸς Πονηρίδης ἀτενῶς ἀκραζόμενος. Ἐμαθε δὲ οὕτω, πῶς ὁ Σμιθ μετὰ μακρὰς καταδιώξεις ἀνεφάνη ἐν Ἰλλινόα καὶ ἔδρυσεν κατὰ τὸ 1839 ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Μισσισιππὴ τὴν Ὀραϊάν Νόβω, ἧς ὁ πληθυσμὸς ἠυξήθη εἰς εἰκοσιπέντε χιλιάδας ψυχῶν· πῶς ἐγένετο δήμαρχος τῆς, ὑπέρτατος αὐτῆς δικαστῆς καὶ ἀρχιστράτηγος· πῶς κατὰ τὰ 1843 παρέστη ὑποψήφιος πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, καὶ πῶς τέλος, ἐμπεσὼν ἐν Καρχηδόνι εἰς ἐνέδραν, ἐρίφθη εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἐδολοφονήθη ὑπὸ σπείρας προσωπίδοφόρων.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Πονηρίδης ἦτο ἐντελῶς μόνος ἐν τῇ ἀμάξῃ, ὁ δὲ πρεσβύτερος, βλέπων ἀσκαρδαμυκτὴ καὶ βασκαίων αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματός, τῷ ἀφηγήθη, ὅτι μετὰ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς δολοφονίας τοῦ Σμιθ, ὁ διάδοχός του

καὶ θεόπνευστος προφήτης Βρίμ Γιούγγ, ἀναχωρήσας ἐκ Νώβω, ἐγκατέστη παρὰ τὰς ὄχθας τῆς Ἀλμυρᾶς λίμνης, καὶ ὅτι, χάρις εἰς τὰς περὶ πολυγαμίας μορμονικὰς ἀρχάς, ἡ νεαρὰ ἀποικία ἐξετάθη καταπληκτικῶς ἐπὶ τῆς θαυμασίας ἐκείνης χώρας, ἐν μέσῳ τοῦ γονίμου ἐκείνου ἐδάφους, παρὰ τὴν ὁδὸν τῶν εἰς Καλιφορνίαν μεταναστεύοντων.

— Καὶ ἰδοὺ, προσέθηκεν ὁ Γουλλιέλμος Χίτζ, ἰδοὺ διατὶ ἡ ζήλοτυπία τοῦ Συνεδρίου ἐξηγέρθη καθ' ἡμῶν, καὶ οἱ στρατιῶται τῆς συμπολιτείας κατεπάτησαν τὰ ἐδάφη μας, καὶ ὁ ἀρχηγὸς ἡμῶν καὶ προφήτης Βρίμ Γιούγγ ἐφυλακίσθη παρὰ πᾶν δίκαιον. Ποτὲ ὅμως δὲν θὰ ὑποχωρήσωμεν εἰς τὴν βίαν. Διωχθέντες ἀπὸ τὸ Βέρμοντ, ἀπὸ τὸ Ἰλλινόα, ἀπὸ τὸν Ὁχάϊον, ἀπὸ τὸν Μισσουριῆν, ἀπὸ τὴν Οὐτάν, θὰ ἐπανεύρωμεν ἐλευθέραν τινὰ χώραν, ὅπου νὰ πῆξωμεν τὴν σκηνὴν μας. Καὶ σύ, πιστέ μου, προσέθηκεν ὁ πρεσβύτερος, ὀργίλως ἀτενίζων ἐπὶ τὸν μόνον αὐτοῦ ἀκροατὴν, δὲν θὰ πῆξῃς τὴν σκηνὴν σου ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς σημαίας μας;

— Ὅχι, ἀπήντησε γενναίως ὁ Πονηρίδης, καὶ ἐγράπη εἰς φυγὴν, ἀφείς τὸν δαιμονιῶντα νὰ λαλῇ ἐν ἐρήμῳ.

Διαρκούσης ὅμως τῆς ὀμιλίας ἐκείνης, ἡ ἀμαξοστοιχία εἶχε ταχέως προχωρήσει, καὶ περὶ τὴν δωδεκάτην καὶ ἡμίσειαν ἔφθανεν εἰς τὸ βορειοδυτικὸν ἄκρον τῆς μεγάλης Ἀλμυρᾶς λίμνης. Ἐκεῖθεν ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ τὸ βλέμμα ἐν εὐρείᾳ περιμέτρῳ τὸ θέαμα τῆς ἐσωτερικῆς ἐκείνης θαλάσσης, ἣτις καλεῖται καὶ Νεκρὰ Θάλασσα, καὶ εἰς ἣν ἐκβάλλει ὁ ἀμερικανικὸς Ἰορδάνης. Λίμνη θαυμασία, περιβαλλομένη ὑπὸ βράχων ἀγρίων, εὐρείας ἐχόντων τὰς βάσεις καὶ κεκαλυμμένων ὑπὸ λευκοῦ ἐπιπάγου ἁλατος· μεγαλοπρεπῆς ὑδατίνη ἔκτασις, καλύπτουσα ἄλλοτε πολὺ μείζονα χώρον, ἥς ὅμως αἱ ὄχθαι, ἀνυψωθεῖσαι βαθμυδόν, περιώρισαν τὴν ἐπιφάνειαν, αὐξήσασαι τὸ βάθος.

Ἡ Ἀλμυρὰ λίμνη, ἔχουσα μῆκος ἑβδομηκοντα περίπου μιλίων καὶ πλάτος τριάκοντα πέντε, κεῖται εἰς ὕψος τρισχιλίων ὀκτακοσίων ποδῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Διάφορος ὅλος τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης, ἥς ἡ ταπεινωσις ἐμφαίνει, ὅτι κεῖται αὕτη χιλίους διακοσίους πόδας ὑπὸ τῆς θαλάσσης τὴν ἐπιφάνειαν, εἶνε ὑπερβαλλόντως ἁλατοῦχος, καὶ τὰ ὕδατά της, περιέχοντα εἰς διάλυσιν στερεῶν οὐσιῶν τὸ τέταρτον τοῦ βάρους των, ἔχουσιν εἰδικὸν βάρος 1170, λογιζομένου εἰς 1000 τοῦ εἰδικοῦ βάρους τοῦ ἀπεσταγμένου ὕδατος· τούτου δ' ἕνεκα δὲν ζῶσιν ἰχθύς ἐν αὐτῇ, καὶ οἱ καταφερόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου, τοῦ Βέβερ καὶ ἄλλων ποταμῶν ἀποθνήσκουσι πάραυτα. Δὲν ἀληθεύει ὅμως, ὅτι ἡ πυκνότης τῶν ὑδάτων της εἶνε τοσαύτη, ὥστε νὰ καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν βύθισιν τοῦ ἀνθρώπου.

Περὶ τὴν λίμνην ἡ πεδιάς ἦτο θαυμασίως καλλιεργημένη, καθότι οἱ Μορμόνοι ἐπιτηδεύονται μεγάλως τὴν γεωργίαν. Ἐξ μῆνας βραδύτερον θὰ ἔβλεπέ τις πανταχοῦ μάνδρας καὶ αὐλὰς διὰ τὰ κατοικίδια ζῶα, ἀγρούς ἐσπαρμένους σίτον, ἀραβόσιτον καὶ κέγγρον, λιμῶνας θαλερούς, φράκτας ἐξ ἀγρίων ῥόδων, καὶ συστάδας ἀκακίων καὶ εὐφορβίων. Ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκάλυπτε τὸ ἔδαφος, ὡς ἐλαφρὰ παιπάλη, λεπτὸν στρῶμα χιόνος.

Τὴν δευτέραν ὥραν οἱ ὀδοιπόροι ἀπέβησαν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Ὀγδεν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀμαξοστοιχία ἀνεχώρει πάλιν τὴν ἕκτην ὥραν, ὁ κ. Φόγ, ἡ κ. Ἀουδά, καὶ οἱ δύο των συνοδοιπόροι εἶχον καιρὸν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀγίων διὰ τῆς μικρᾶς διακλαδώσεως τῆς ὁδοῦ, ἣτις ἀποκλίνει τοῦ σταθμοῦ τοῦ Ὀγδεν. Δύο μόναι ὥραι ἤρκουν εἰς ἐπίσκεψιν τῆς ἐντελῶς ἀμερικανικῆς ἐκείνης πόλεως, ὠκοδομημένης κατὰ τὸ πρότυπον πασῶν τῶν πόλεων τῆς συμπολιτείας, αἵτινες ὁμοιάζουσι πρὸς ἀβάκκια ζατρικίου, μονοτόνους καὶ κατηφεῖς ἔχοντα τὰς εὐθείας των γραμμὰς καὶ τὰς ὀρθὰς των γωνίας. Ὁ ἰδρυτὴς τῆς πόλεως τῶν Ἀγίων δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀνάγκην ἐκείνην τῆς συμμετρίας, ἣτις χαρακτηρίζει τοὺς ἀγγλοσάξωνας. Ἐν τῇ παραδόξῳ ἐκείνῃ χώρᾳ, ἥς οἱ κάτοικοι εἰσὶν ὑποδεέστεροι τῶν θεσμῶν, πάντα εἰσι τετράγωνα, καὶ πόλεις καὶ οἶκοι καὶ ἀνοηταί.

Τὴν τρίτην λοιπὸν ὥραν οἱ ὀδοιπόροι περιήρχοντο τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ὠκοδομημένης μεταξὺ τῶν ὄχθων τοῦ Ἰορδάνου καὶ τῶν πρώτων ὑψωμάτων τῶν ὀρέων Βάχσατς. Ὀλιγίστας ἐν αὐτῇ παρετήρησαν Ἐκκλησίας, ὡς μνημεῖα δὲ μόνον τὸν οἶκον τοῦ προφήτου, τὸ δικαστήριον καὶ τὸ ὀπλοστάσιον. Αἱ οἰκαίαι ἦσαν ἐκ πλίνθων κυανωπῶν, μετ' ἀνδήρων καὶ στοῶν, περιβαλλόμεναι ὑπὸ κήπων, ἀκακίων, φοινίκων καὶ κεραιτῶν. Τεῖχος ἐξ ἀργίλλου καὶ λιθαρίων, κατεσκευασμένον τὸ 1853, περιζώνουε τὴν πόλιν, κατὰ τὴν κυρίαν δ' αὐτῆς ὁδόν, ὅπου ἐγένετο καὶ ἡ ἀγορά, ὑψοῦντο μέγαρά τινα σημασιολίγια.

Εἰς τὸν κ. Φόγ καὶ τοὺς συντρόφους του δὲν ἐφάνη ἡ πόλις ἱκανῶς κατωκημένη. Αἱ ὁδοὶ της ἦσαν σχεδὸν ἔρημοι, ἐκτὸς ὅμως τοῦ μέρους τοῦ Ναοῦ, ὅπου ἔφθασαν διαβάντες πολλὰς συνοικίας περιπεφραγμένας διὰ πάλων. Αἱ γυναῖκες ἦσαν φυσικῶς πολυάριθμοι, ὡς ἐκ τοῦ παραδόξου οἰκογενειακοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Μορμόνων. Οὐχ ἦττον δὲν πρέπει τις νὰ πιστεύσῃ, ὅτι πάντες οἱ Μορμόνοι εἰσὶ πολύγαμοι. Εἶνε μὲν οἱ ἄνδρες ἐλεύθεροι ὡς πρὸς τοῦτο, ἀλλὰ παρατηρητέον, ὅτι αἱ κυραὶ ἰδίως τῆς Οὐτᾶς ἐπιζητοῦσι νὰ νυμφευθῶσι, διότι κατὰ τὴν θρησκείαν τοῦ τόπου, ὁ μορμονικὸς παράδεισος εἶνε ἀπρόσιτος εἰς ἀγάμους γυναῖκας.

Αἱ ταλαίπωροι μορμονίδες οὔτε εὐποροὶ οὔτε

εὐτυχεῖς ἐφαίνοντο. Τινὲς μὲν αὐτῶν, αἱ πλουσιώτεροι βεβαίως, ἔφερον ἐφεστρίδα ἐκ μελανῆς μεταξῆς, ἀνοικτὴν περὶ τὴν ὄσφυν, ὑπὸ μετριώτατον περιώμιον, τῶν δὲ ἄλλων τὰ ἐνδύματα ἦσαν ἐκ κοινοτάτου βαμβάκηρου ὑφάσματος.

Ὁ Πονηρίδης, ὡς νέος ἔχων τὰς πεποιθηθείς του, προσέβλεπε μετὰ τινος φρίκης τὰς μορμονίδας ἐκεῖνας, ὧν πολλὰι συνάμα ἀποστολὴν εἶχον τὴν εὐτυχιαν ἐνὸς μορμόνου, καὶ τὸν σύζυγον ἰδίως ὤκτειρεν ἐν τῇ εὐθυκρίσῃ του. Τῷ ἐφαίνετο τρομερὸν τὸ νὰ ὀδηγῆ τις διὰ τῶν βιωτικῶν περιπετειῶν στίφος ὄλον γυναικῶν, μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ παραδείσου, καὶ νὰ ἔχη τὴν πιθανότητα νὰ τὰς ἐπανεύρῃ ἐν τῇ αἰωνίᾳ ζωῇ ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἐνδόξου Σμῦθ, ὅστις θ' ἀπετέλει βεβαίως τὸ ἀγλάδιμα τῶν ἡλυσίων ἐκεῖνων. Ἀναντιρρήτως οὐδεμίαν ἠσθάνετο κλίσιν πρὸς τοῦτο, κ' ἐνόμιζε μάλιστα—ἴσως ὅμως ἤπατατο—ὅτι αἱ πολίτιδες τῆς Μεγάλης Λίμνης ἐτόξευον ἐπ' αὐτὸν λίαν ποίεργα βλέμματα.

Ἄλλ' εὐτυχῶς ἡ διαμονὴ του ἐν τῇ πόλει τῶν Ἁγίων δὲν ἔμελλε νὰ παραταθῆ, τὴν τετάρτην δὲ ὥραν πλὴν ὀλίγων λεπτῶν οἱ ὀδοιπόροι συνητήθησαν πάλιν ἐν τῷ σταθμῷ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἀνέβησαν εἰς τὰς ἀμάξας των.

Ἀντήχησε μετὰ μικρὸν ὁ συριγμὸς τῆς ἀτμομηχανῆς· ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν οἱ τροχοὶ τῆς ὀλισθαίνοντες ἐπὶ τῆς σιδηρᾶς τροχιάς, ἤρχιζον μεταδίδοντας ταχύτητά τινα εἰς τὸ ζεύγμα, ἀντήγησαν φωναί: Σταθῆτε! Σταθῆτε!

Ἄλλ' ἀμαξοστοιγίαν κινουμένην δὲν δύναται νὰ σταματήσῃ ὁ τυχόν. Ὁ κραυγάζων ἦτο προδήλως Μορμόνος τις καθυστερήσας, καὶ ἔτρεχεν ὄλαις δυνάμεσιν. Εὐτυχῶς δι' αὐτὸν ὁ σταθμὸς οὔτε θύρας εἶχεν οὔτε φραγμούς. Ἐρμήσε λοιπὸν ἐπὶ τὴν σιδηρᾶν ὁδὸν, ἐπήδησε ἐπὶ τοῦ ἐπιβάθρου τῆς τελευταίας ἀμάξης καὶ κατέπεσε πνευστιῶν ἐπὶ τινος ἔδρας.

Ὁ Πονηρίδης, ὅστις εἶχε παρακολουθήσει μετὰ συγκινήσεως τὰς περιπετείας τοῦ ἐπεισοδίου τούτου, μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ βραδύναντος, πρὸς ὃν ἄλλως ζωηρὸν ἠσθάνθη διαφέρειν, ὅτε ἔμαθεν ὅτι ὁ πολίτης ἐκεῖνος τῆς Οὐπᾶς εἶχε τραπῆ εἰς φυγὴν συνεπειᾶ οἰκογενειακῆς σκηνῆς.

Ἀφοῦ ὁ μορμόνος συνῆλθεν, ὁ Πονηρίδης ἐτόλμησε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ εὐγενῶς, πόσας γυναῖκας εἶχεν, ὑποθέτων ἐκ τοῦ τρόπου τῆς φυγῆς του ὅτι εἶχεν εἰκοσι τοῦλάχιστον.

— Μίαν, κύριε! ἀπάντησεν ὁ Μορμόνος ὑψὼν τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν. Μίαν μόνον, καὶ ἦτο καὶ πολλή!

[Ἐπειτὰ συνέχεια.]

Ὁ πολυγραφώτατος ἀπάντων τῶν δραματικῶν συγγραφέων εἶνε ὁ Ἰσπανὸς ποιητῆς Lopez de Vega (1562), γράψας διςχιλίαν κωμῶδιαν!

Ο ΕΝ ΡΩΜῃ, ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Ἡ Ῥώμη βρίθει ἀρχαίων ἐρείπιων. Μεταξὺ δὲ τούτων ὑπάρχουσι καὶ τὰ τῶν ναῶν, τῶν πρὸς τιμὴν ἀνδρῶν καὶ ὑποτιθεμένων θεοτήτων κτισθέντων. Τὰς ἀληθεῖς θέσεις πολλῶν ἐκ τῶν ναῶν τούτων, ὧν τὰ ἐρείπια περιεσώθησαν μέγχις ἡμῶν καλύπτει ἡ ὀμίχλη τῆς ἀμφιβολίας· ἐν ἄλλοις δὲ καὶ τὴν θέσιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἑστίας.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἐπὶ τῆς Μ. ἄκρας τοῦ κοιμητηρίου Vaccino, ὑπὸ τὸ Παλατινάτον, ὑποτίθεται παρὰ τινὸν ἀρχαιολόγων κατέγουσα τὴν θέσιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἑστίας. Ἄλλ' ἐπειδὴ οὐδὲν ἔγνος ἀρχαίων ἐρείπιων ἐναπομένει, αἱ δ' ἐπιτύμβιοι πλάκες τῶν Ἑστιάδων παρθένων (αἵτινες πρέπει νὰ ἐνεταφιάσθησαν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ) ἀνεκαλύφθησαν πλησίον τῆς ἐκκλησίας Ἁγίας Μαρίας τῆς Ἐλευθερωτρίας ἐκ τούτου ἐξάγεται ὅτι ὁ ναὸς ἔκειτο πλησιέστερον τῇ Ἀγορᾷ.

Ἀνασκαφαὶ γίνονται ὑπὸ τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ γεινιάζοντα μέρη, καὶ προσδοκᾶται ἡ λύσις τοῦ ζητήματος. Ἡ γνώμη τοῦ κυρίου Ῥώζα, διευθυντοῦ τῶν ἀνασκαφῶν, εἶναι ὅτι, μέρος τοῦ ναοῦ ἔκειτο ἐπὶ τῆς τοποθεσίας ἣν σήμερον κατέχει ὁ εἰρημένος ναὸς τῆς ἁγίας Μαρίας.

Ἡ Ἑστία μίξ τῶν μεγαλητέρων θεοτήτων τῶν ἀρχαίων κατὰ τε τὸ ὄνομα καὶ τὸν τρόπον τῆς λατρείας, ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ κέντρον τῆς οἰκογενείας, ἐνθα τὰ μέλη αὐτῆς συνήρχοντο. συνωμίλουν καὶ συνεσιῶντο. Ὁθεν ἐθεωρεῖτο ἡ Ἑστία ὡς ἡ Θεὰ τῆς οἰκιακῆς ἐνότητος καὶ εὐτυχίας. Ξενοὶ καὶ φίλοι ἐφιλοξενουῖντο πλησίον τῆς Ἑστίας, ἐκεῖ οἱ οἰκέται ἐζήτουν ἄσυλον καὶ προστασίαν, καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἔτεινον ὄρκια πιστά. Ἐν Ἑλλάδι ἡ Ἑστία εἶχεν ὀλίγους ναοὺς, διότι ἐκάστη οἰκία καὶ ἕκαστον Πρυτανεῖον ἐθεωρεῖτο ὡς θυσιστήριον αὐτῆς. Ὡς μετέχουσα δὲ πασῶν τῶν θυσιῶν τῶν προσφερομένων τοῖς ἄλλοις Θεοῖς, ἐλάμβανε πάντοτε τὰς πρώτας καὶ τελευταίας σπονδὰς κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκάστης ἱεροτελεστίας. Ἐν Ἑρμιόνη τῆς Ἀργολίδος εἶχε μὲν αὕτη ἰδιαιτέρον ναὸν ὅμοιον πρὸς τὸν τῆς Ῥώμης, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἴδιον ἄγαλμα ἐν τῷ ναῷ. Αἱ ἐν τῷ βωμῷ αὐτῆς ἐν Ῥώμῃ προσφερόμεναι θυσίαι συνίσταντο ἐκ κόκκων, καρπῶν, σπονδῶν ὕδατος ἐλαίου οἴνου καὶ μύσχων. Ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς ὑπῆρχον ὁ βωμὸς καὶ τὸ ἱερὸν πῦρ, οὐδεὶς δὲ εἰσῆρχετο εἰς αὐτὸν πλὴν τοῦ μεγάλου Ποντίφικος. Οἱ ἀνώτεροι ἄρχοντες τοῦ κράτους ἀναδεχόμενοι τὴν ἐξουσίαν, ἔπρεπε νὰ προσφέρωσι θυσίας τῇ θεᾷ θυσιάζοντες ἀλλαγῶ καὶ οὐχὶ ἐντὸς τοῦ ναοῦ αὐτῆς. Αἱ Ἑστιάδες παρθένοι αἵτινες ἐξετέλουν τὰ χρέη ἱερειῶν, ἦσαν τέσσαρες μίαι δι' ἐκάστην τῶν ἀρχαίων φυλῶν. Καθῆκον αὐτῶν ἦτο ὅπως αἰετοτε διατηρῶσι τὸ

Ιερὸν πῦρ ἄσβεστον. Ὁ ἀριθμὸς ἦτο ἰκανὸς ὡστε ἀλληλοδιαδόχως ἀνελάμβανον τὰ καθήκοντά των. Ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἐξελέγοντο ὑπὸ τῶν βασιλέων βραδύτερον δὲ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ποντίφικος. Οἱ γονεῖς δὲν ἐτόλμων ν' ἀρνηθῶσι τὴν προσφορὰν τῶν θυγατέρων των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς θεοῦ πλην ἐπὶ τριῶν περιπτώσεων. α') Ἐὰν ἄλλη ἀδελφὴ ὑπηρετήσεν ὡς Ἑστίας, β') ἐὰν οἱ γονεῖς δὲν εἶχον περισσότερα τῶν 3 τέκνων, καὶ γ') ἐὰν ὁ πατὴρ κατεῖχε τὸ ἀξίωμα ἀρχιερέως.

Ἡ ἐλεγχομένη Ἑστίας παρθένος ἔπρεπε νὰ ὑπηρετήσῃ 30 ἔτη, ἐξελέγετο δὲ ἀπὸ τοῦ ἕκτου μέχρι τοῦ δεκάτου ἔτους τῆς ἡλικίας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ διορισμοῦ των. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ὑπηρεσίας των ἦσαν ἐλεύθεραι νὰ ἔλθωσιν εἰς γάμου κοινωνίαν. Ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ὅμως συνειθισμένοι εἰς αὐτὸν τὸν βίον, σπανίως συνέβαινε νὰ ὑπανδρευθῆ τις αὐτῶν, οὗτω δὲ ἐξηκολούθουν οὖσαι Ἑστιάδες δι' ὅλου τοῦ βίου των. Αἱ Ἑστιάδες ἀπῆλθον ἐν Ῥώμῃ μεγίστων τιμῶν. Ὅποταν λ.χ. ἐξήρχοντο, προεπορευέτο ῥαβδούχος, ὅταν δὲ συνήντων αὐτὰς Δήμαρχοι ἢ Ὑπατοὶ ἔκλινον τὰς κεφαλὰς ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ ἐκ τῆς θελήσεώς των ἐξήρτατο ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των προσπίπτοντος καταδίκου. Ἑστίας παρθένος κατεῖχε τὴν ἰδίαν θέσιν ἢν καὶ ὁ Φλαμίς Διάλιος, ἦτο Ἱερεὺς στεφανηφόρος τοῦ Διός· τὸ προσηγορικὸν τοῦτο ὄνομα Flamen ἔλαβεν αὐτὸς τε καὶ ἄλλων τινῶν Θεῶν οἱ ἱερεῖς ὡς ἐκ τοῦ filum τῆς ἐξ ἐρίου ταινίας, ἣν εἶχε περὶ τὸν πῖλόν του, ἀντὶ τοῦ στεφανηφόρος εὐρίσκεται καὶ φλαμέντας πρὸς τοῖς ῥωμαϊζουσιν Ἑλλησιν. Ἦτο δὲ ἐν τιμῇ μεγάλη ὁ flamen Dialis, ἐλαμβάνετο μόνον ἐκ τῶν πατρικίων καὶ εἶχε πολλὰ προνόμια, ἐκάθητο ἐπὶ ἀγκυλόποδος ἐλεφαντίνου δίφρου, ἐφόρει περιπόρφυρον τήβεννον, ἠκολουθεῖτο ὑπὸ ῥαβδούχου, ἀλλὰ καὶ εἰς πολλοὺς δυσάρεστους περιορισμοὺς ὑπέκειτο. Δὲν ἐπέβαινε ἵππου δὲν ἐσυγχωρεῖτο νὰ φορῇ δακτύλιον ἔχοντα τιμίον λίθον, δὲν ὠρρίζετο, δὲν ἔμενε τὴν νύκτα ἐξω τῆς πόλεως Ῥώμης. Δὲν διεζευγνέτο τὴν γυναῖκά του, καὶ ἂν αὐτὴ ἀπέθνησκεν, ὄφειλε νὰ καταθέσῃ καὶ αὐτὸς τὴν ἱερατείαν του.

Αἱ προσευχαὶ τῶν Ἑστιάδων εἶχον ἰδιαιτέραν δύναμιν· διαθήκαι καὶ σπουδαῖα ἔγγραφα συχνάκις ἐνεπιστεύοντο αὐταῖς. Ἐὰν ἀμελεία τῆς ἱερείας, ἐσβέννυτο ποτε τὸ πῦρ, ἡ ἀμελεία αὐτὴ ἐπηνωρθοῦτο διὰ θυσιαῶν, ἡ δὲ θρυαλλίς ἀνήπτετο οὐχὶ ἐκ κοινοῦ φωτός, ἀλλ' ἐκ μόνης τῆς προστριβῆς δύο ξύλων ὑπὸ τοῦ Ποντίφικος ἢ ὑπὸ φακοῦ ἐκτεθειμένου εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ Ἡλίου, ἡ δὲ ἱερεία ἔφραεν αὐτὸ ἐντός λευκοσιδήρου πορφυροχόρου εἰς τὸν ναόν. Ἐὰν ἡ Ἑστία ἤθετε τοὺς ὄρκους τῆς, μόνον ὁ θάνατος τὴν ἐξιλέωνεν· ἐφύετο ζῶσα εἰς ὑπάγιον θό-

λον πλησίον τῆς «Κολλίνης Πύλης» ἐδέετο ἰσχυρῶς διὰ δερματίνων λωρίων, καὶ κεκαλυμμένη οὕτως ὥστε οὐδὲ ἡ φωνὴ αὐτῆς ἠκούετο. Ἐν τῇ καταστάσει αὐτῇ ἐφέετο ὡς ἐν κηδεῖα συνοδευομένη ὑπὸ φίλων καὶ συγγενῶν, ἐν τῷ μέσῳ μυστηριώδους σιωπῆς τῶν παρεστώτων. Κατὰ τὴν ἀφίξιν τῆς ἐν τῷ ὠρισμένῳ τόπῳ τῆς ταφῆς, ἐλύετο τῶν δεσμῶν. Ὁ μέγας Ποντίφιξ ἀπήγγελλε μυστηριώδη προσευχὴν, εἶτα ὠδήγουν αὐτὴν εἰς τὴν κλίμακα τὴν ἀγούσαν εἰς τὸν τάφον, ὁ δῆμιος κατεβίβαζεν αὐτὴν καὶ ἀνύφωνε τὴν κλίμακα. Διαρκούσης τῆς πράξεως ταύτης, ὁ Ποντίφιξ καὶ οἱ ἄλλοι ἱερεῖς ἔσφραζον τὰ πρόσωπά των πρὸς τὸν τύμβον· ἡ Ἑστίας εὐλισκεν ἐκεῖ κλινητῆρον, λύχνον, ὀλίγον ἄρτον, οἶνον, καὶ ἔλαιον. Ὁ τύμβος ἐκλείετο καὶ ἐκαλύπτετο διὰ χώματος ἰσοπεδούμενος μετὰ τὸ ἐπιλοιπὸν τῆς ἐπιφανείας. Λυπηρὸν τῶνόντι εἰς τοιαῦτα πεπολιτισμένα ἔθνη νὰ ἦτον εἰσηγμένη τοιαύτη εἰδωλολατρεία, ἐνῶ οὐτε θεοὺς εἶχον, οὐτε ἔχην ἱστορικῆς αὐτῶν ὑπάρξεως.

ΣΟΦΙΑ ΣΧΛΙΕΜΑΝΝ.

Ὁ κ. Henri de Parville ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν συζητήσεων» ἀξιοσπουδάστον διατριβὴν «Περὶ γάμου», ἣς μετάφρασιν μετακίδομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἑστίας. Σ. τ. Δ.

ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ

Ἄς μοι συγχωρήσωσιν οἱ θιασῶται τῆς ἀγαμίας, ἀλλὰ καθήκόν μου νομιζῶ νὰ μὴ ἀποκρύψω πλέον ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν μόνην ἡμέραν, ὅτι ἡ ἀπογραφικὴ κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ γάμου! Ἐκ τῶν ἀκριβεστάτων καὶ ἐπιμελεστάτων παρατηρήσεων ἱατροῦ τινος (Dr Bertillon) προέκυψαν πλείστου λόγου ἄξια ἐξαγόμενα καὶ περιεργότατα, ἅτινα δυσκόλως θὰ ἠδύνατό τις νὰ ὑποπτεύσῃ. Ὁφέλιμον δὲ νομιζόντες νὰ ὑποβάλωμεν τὰς πληροφορίες ταύτας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἐχόντων συμφέρον, τουτέστι τῶν ἀγάμων νέων, τῶν νεαρῶν χηρῶν, τῶν γηραιῶν χηρῶν κλπ., περιττὸν κρίνομεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι πᾶς τις μαθὼν τὰς πληροφορίες ταύτας θὰ αἰσθανθῆ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ τὰς ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν πλησίον του, μὴ δυνάμενος ἀποχωρῶντως νὰ συμβασθῆ τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, προκειμένου λόγου περὶ τοιοῦτου πλείστου λόγου ἀξίου ζητήματος.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος γάλλος ἱατρὸς ἐπενόησε νὰ παραβάλῃ τὰ κατὰ τὸν γάμον οὐχὶ ἀπλῶς κατὰ ὁμάδας ὡς ἐγίνετο μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ καὶ καθ' ὁμάδας καὶ κατὰ τὰς ὁμολόγους ἡλικίας. Ἄλλως τὰ ἐξαγόμενα, ὡς εὐκόλως δύναται πᾶς τις νὰ ἐννοήσῃ, οὐδὲν λέγουσι· διότι εἶνε φανερόν ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἡ ἡλικία εἶνε τὸ πᾶν. Λογικῶς σκεπτόμενός τις δὲν δύναται νὰ περιλάβῃ εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς συγκρίσεως τοὺς ἀγάμους καὶ τοὺς χήρους τοὺς οὐδὲν δι-